

۱۰

نمایش «به هوای پاك پريد» به صحنه خواهد رفت

کافکار تئاتر مستقل تهران

گزارش جام جم از گیشه بحرانی تابستان ۹۸

سرما در تابستان سینما

بررسی نگاه مولانا به شریعت و طریقت با نظر به آرای موافقان و مخالفان او

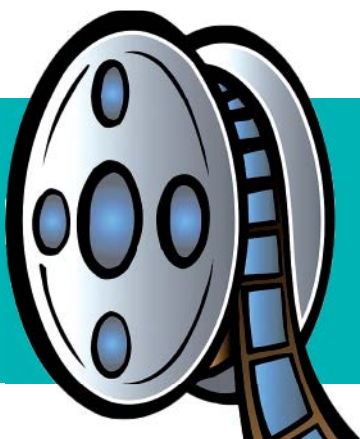
هر کسی از ظن خود شد یار من

۱۰

فرهنگ

چهارشنبه ۳ مهر ۱۳۹۸ :: شماره ۵۴۸۷

پشت صحنه

شاد و شلوغ

روز گذشته اتفاق‌های مهمی افتاد. در روزی که دو مرجع تقلید صراحتا علیه ساخت فیلم سینمایی و سریال جناب مولانا مخالفت کردند و در روزی که بعضی رسانه‌ها در واکنش به این مخالفت، دیدگاه‌های تمجیدآمیز شهید مطهری و آیت‌ا... خامنه‌ای را درباره شمس و مولانا منتشر کردند و در روزی که هنوز کل‌کل‌های درسی تمام نشده و حاشیه‌هایش بعضا در تحریریه هم دیده می‌شود و در روزی خبر سرمایه‌گذاری محمدصادق رنجکشان در فیلم جدید مسعود کیمیایی منتشر شد با وجود این‌که چند ماه قبل در گفت‌وگو با همین جام‌جم، این سرمایه‌گذاری را تکذیب کرده بود و در روزی فراخوان شعار نمایشگاه کتاب سال آینده هم منتشر شد... دقیقا در همین روز حقوق پرو بچه‌های جام‌جم را هم واریز کردند و همین اتفاق و آمدن پیامک حقوق باعث شد که موجی از شادی تحریریه را فرا بگیرد و بچه‌ها بروند که روزنامه امروز را در ۴ صفحه منتشر کنند! خلاصه که این وضعیت دیروز تحریریه بود! حیف‌مان آمد که شما را در این خوشحالی شریک نکنیم!

و اما بعد... سینما در تابستان امسال وضعیت مساعدی نداشت. این‌که می‌گوییم وضعیت مساعدی نداشت نسبت به تابستان پارسال است. این را فقط ما نمی‌گوییم رئیس انجمن سینماداران می‌گوید. ورق بزنید و بروید صفحه ۱۱ اپنیید جناب محمد قاصداشرفی در گفت‌وگویی که با باران حیدری داشته چقدر گلايه کرده و غر زده و از وضعیت خیش خراشهای سینما در تابستان امسال نالیده. خب مشت سینمایی‌های گروه را باز کردیم دیگرا بچه‌های سینمایی برای این‌که بفهمند این قضیه اختلاف فروش تابستان امسال و سال گذشته سینما از کجا آب می‌خورد رفته‌اند سراغ جماعت سینما دارا تا تصویر واقعی‌تری از این مساله به دست آورده و برای شما ترسیم کنند.

همین ستونی دوباره یادی از فیلم رستاخیز و محمدرضا درویش کرده‌ایم. در جریان هستيد که تقریبا یک هفته قبل و دقیقا همزمان با ایام عزاداری و تاسوعا و عاشورا، نسخه‌ای عربی از فیلم جناب درویش بیرون آمد. مادر همان زمان به طور مبسوط سراغ موضوع رقتیم و با دلایل و قرائن حدس زدیم که به احتمال زیاد، فیلم از جشنواره فیلم بغداد به بیرون درز کرده است. حالا عارضیم به حضور شما که یکی از اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس به موضوع ورود کرده و گفته که قضیه آنقدرها هم حاد نبوده که بخواهد منجر به توقیف فیلم شود و قس علی ما هذا! مشروح صحبت‌های علی مطهری را همین بغل بخوائید. نماینده‌ای که بعضا به دلیل بعضی اظهارنظرهای شاد فرهنگی، صحبت‌ها و اظهارنظرهایش حاشیه‌دار هم شده است. حالا البته ما در پی این نیستیم که بگوییم این اظهارنظر اخیر جناب مطهری هم محلی از اعراب ندارد.

چیش با لیکوت اسرئیل خواستار تحریم استفاده از هرگونه کالای ساخت صهیونیست‌هاست

حمایت گسترده از نویسندہ‌ای که جایزه اش را برای حمایت از فلسطین پس گرفته بودند

مجازات حمایت از حقوق بشر!

حاشیه‌های تازه برای فیلم احمد رضا درویش

باز هم رستاخیز

خودم نشان دادن چهره ایشان ایراد شرعی ندارد. نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس در مجلس شورای اسلامی البته بن‌مایه فکری چنین اعتقادی را توصیف کرده و این را متذکر شده که حضرت عباس(ع) در عین مقام و جایگاه بزرگی که دارد اما معصوم نبوده. مطهری البته این را هم اشاره کرده که البته به تصویر کشیدن چهره معصوم نیز خود مورد بحث است و در ادامه نتیجه‌گیری کرده که در این مورد نباید به این شکل تعصب به خرج دهیم. مطهری با بیان این‌که نباید معصومین(ع) و شخصیت‌های دینی را به نحوی آسمانی جلوه دهیم که گویی فراتر از انسان هستند، ادامه داد: معصومین(ع) انسان‌های مافوق هستند نه مافوق انسان و مانند سایر انسان‌ها جهات انسانی مانند عقل و اراده و احساساتی از قبیل خشم و شهوت دارند. اگر مافوق انسان بودند، قابل پیروی نبودند.

فرزند شهید مطهری در بخش دیگری از حرف‌هایش درباره فیلم محمدرضا درویش هم حرف زده و این را تصریح کرده که برخی حساسیت‌های غیر لازم باعث شد فیلمی که می‌توانست پیام‌های خوبی برای جامعه داشته باشد، اکران نشود و با همین موانع باعث دل‌سردی سینماگران برای حرکت در مسیر فیلمسازی دینی شدیم.

وی تأکید کرد: برخی از آنچه به عنوان احکام مطرح می‌شود، منشأ عقلی یا ربوبی ندارد و فقط باعث ضربه زدن به عوامل فیلم و هدر رفت سرمایه‌های عظیم برای ساخت این گونه فیلم‌ها می‌شود. عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی افزود: این موضوع، مساله قابل حلی بود؛ چنانچه رایزنی‌های بیشتری با مراجع عظام و حتی مقام معظم رهبری می‌شد، امروز موانع در مسیر اکران این فیلم برداشته شده بود. واقعیتش را بخواهید ما هم امیدواریم که موانع از جلوی اکران «رستاخیز» برداشته شود و روزی بتوانیم در سینماهای همین کشور، این فیلم را به نمایش در آوریم. این قبیل واکنش‌ها فارغ از درست بودن یا نبودن، باب تولید اثر سینمایی با موضوع بزرگان دین را می‌بندد و در درازمدت مانع ورود سینما به این حیطه‌ها می‌شود. ✖

❗ قضیه رستاخیز گویا قصد تمام شدن ندارد. بعد از انتشار نسخه عربی این فیلم و برخورد گزاف‌نمایی که یوتیوب با آن کرد، روز گذشته مجدداً این نسخه منتشر شد. هرچند بعید است حداقل بر بستر یوتیوب بتوان کاری از پیش برد و به احتمال زیاد این مرتبه هم یوتیوب این نسخه را به دلیل نقض کپی‌رایت حذف خواهد کرد. درست در روز گذشته که این اتفاق افتاد، علی‌آقای مطهری، نماینده مجلس فضای مجازی و همچنان توقیف هفت ساله آن در اظهار نظر می‌کند هم دوباره اظهار نظر کرده و درباره این فیلم گفته که به تصویر کشیدن چهره حضرت عباس(ع) ایراد شرعی ندارد. نماینده مردم تهران که با خانه ملت گفت‌وگو کرده در واکنش به خبر اکران فیلم سینمایی رستاخیز در سایر کشورها و انتشار نسخه غیرمجاز آن در فضای مجازی و همچنان توقیف هفت ساله آن در کشور گفته که مانع اصلی این فیلم برای اخذ پروانه نمایش، به تصویر کشیدن چهره حضرت عباس(ع) بود. مطهری در ادامه گفته که به نظر

نگاهی به فیلم «کلوپ همسران» ساخته مهدی صباغ‌زاده

نه به تکرار

خود فیلم بلاتکلیف باشند، بازیگران در همان نقش‌های تکراری و کلیشه‌ای همیشگی دیده شوند و تلاش برخی از آنها همچون بیژن بنفشه‌خواه یا گوهر خیراندیش نیز برای ارائه بازی تأثیرگذار به دلیل عدم تطابق با دیگر بخش‌ها بیش از اندازه گل درشت باشد و در نهایت نیز کمکی به فیلم نکند. عناصر گرگ‌کشایی و حل و فصل که از مهم‌ترین بخش‌های یک درام به شمار می‌آیند در این دسته از فیلم‌ها معمولا نادیده گرفته می‌شوند که کلوپ همسران نیز از این مساله جان به در نبرده است. آن بحران عجیب و غریب و مبالغه‌آمیز که حتی در بستر کمدی نیز توجیه چندان منطقی‌ای ندارد به راحتی آب خوردن رفع می‌گردد و همه چیز ختم به خیر می‌شود و فیلمساز برای نجات خود از طرح یک پایان‌بندی هوشمندانه، فیلم را با کنسرت یکی از شخصیت‌های اصلی – با بازی محمدرضا هادیانی – به پایان می‌رساند تا دل تماشاگر به تماشای فیلمی سرخوشانه با پایانی شاد خوش باشد؛ غافل از این‌که این دسته از کمدهای مدت‌هاست به مذاق تماشاگر خوش نمی‌آیند و مخاطب امروزی در پی تماشای فیلم‌هایی فاخر است، حتی اگر کمدی باشند. ✖

❗ «کلوپ همسران» را می‌توان در رده B-movie های هالیوود قرار داد؛ آن دسته از فیلم‌هایی که به جهت سرگرمی ساخته می‌شوند و شاید ارزش هنری چندان بالایی نداشته باشند. در وانفصایی که بسیاری از کمدهای این روزهای سینمای ایران و حتی جهان به سمت و سوی ابتذال پیش رفته‌اند و از مباحث مبتذل در جهت خندانند مخاطب بهره می‌گیرند، آخرین ساخته مهدی صباغ‌زاده می‌کوشد تا با حفظ و رعایت چارچوب‌های اخلاقی به همان مبحث همیشگی تقابل میان زن و مرد بپردازد.

فیلم شروع خوبی دارد. تقسیم درام به زندگی‌های سه زوج در ابتدای کار علاوه بر ایجاد یک موقعیت کمدیک قابل بسط، واجد جذابیت دراماتیک نیز هست و می‌تواند تماشاگر را به تماشای ادامه فیلم ترغیب کند اما درام در میانه راه از نفس می‌افتد و فیلم‌نامه دچار مشکلات جدی می‌شود. درواقع فیلم‌نامه کلوپ همسران در آغاز، بستری را فراهم می‌کند تا درامی قصه‌گو و با قابلیت داستان‌پردازی شکل بگیرد اما فیلم‌نامه‌نویس در تکامل ساختار روایی مورد نظر خود دچار لکنت می‌شود و از بخش گروگانگیری به بعد عملا دیگر حرفی برای گفتن ندارد!

وقتی درام، در داستان‌پردازی و پرداختن به عناصر مهم ساختاری خود حفره‌هایی پیدا می‌کند، سروکله بخش‌های بی‌ربط آواز خواندن، حرکات موزون و شوخی‌های بی‌معنی در فیلم پیدا می‌شود و سکانس‌های فیلم با موقعیت‌های جغرافیایی و تصاویر و نماهای صرفا خوش‌تصویر پر می‌شوند و درام به بیراهه می‌رود. درواقع کارگردان به جای ارائه منطق روایی متقاعدکننده، دست به حاشیه‌پردازی می‌زند و همین درگیر ساختن فیلم با زوایید، علاوه بر کشتار کردن آن، درام را دچار شلختگی می‌کند.

این دسته از فیلم‌ها عموما در طرح و پرداخت به شخصیت‌های‌شان نیز دچار ناپختگی‌اند. به عبارتی فیلمساز تعدادی شخصیت مسطح و فاقد پردازش را کنار هم قرار می‌دهد تا صرفا بر همان هدف اصلی خود یعنی داستان‌گویی متمرکز باشد اما همین امر منجر به آن شده است که شخصیت‌ها نیز همچون

یاسمن خلیلی فرد منتقد سینما

آمارهای دفاع مقدسی

آقای وزیر

❗ مراسم گرامیداشت هفته دفاع مقدس صبح دیروز باحضور سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در وزارت ارشاد برگزار شد. براساس این گزارش، صالحی در این مراسم با گرامیداشت یاد شهدا و امام شهدا اظهار کرد: هشت سال دفاع مقدس برای ایران اسلامی و برای نظام و انقلاب اسلامی مثل معدن پرذخیره‌ای می‌ماند که هر رگه‌ای از آن برداشت می‌شود گمان می‌رود به پایان رسیده، در حالی که رگه‌های دیگر مکشوف می‌شود و می‌نماید که هنوز می‌توان از این معدن برداشت کرد. به کمک جامعه اسلامی و تمدن‌سازی و رشد و پیشرفت اسلام، این اتفاق بزرگ و رویداد منحصر به فرد تاریخی جهان اسلام، تشیع، اتفاقی کم‌مانند و حتی می‌توان گفت بی‌مانند بود و است. وی ادامه داد: ۲۸۸۷ روز دفاع مقدس دامنه و گستره‌ای را به این اتفاق داده که برای برهه‌های مختلف تاریخ کشور می‌توان از آن آموزه‌ها و انرژی‌های فراوان یافت. جنگ تحمیلی همراه با مقاومت، عزت و مظلومیت بود، جنگی که ما در شرایط سخت کشور در هشت سال گام به گام پیش آمد و این روزها وقتی بحث عربستان مطرح می‌شود حرف از موشک و پهپاد به میان می‌آید. در حالی که ما در طول هشت سال دفاع مقدس ۵۵۵ موشک به ایران عزیزمان اصابت کرد و در کوجه پس‌کوجه‌های شهرهای ایران شهدایی بر جای گذاشت. در حالی که جریانی که بر ضد ایران بود از آن دم نزد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به آمار شهدای شهری اشاره کرد و گفت: بیش از ۱۶ هزار نفر ما در جنگ‌های شهری شهید دادیم و از سوی مقابل ده هزار شهید در جنگ‌های شیمیایی و ۱۳۰ هزار جرنجناز شیمیایی از جنگ باقی ماندند. اینها مظلومیت‌های عصر دفاع مقدس بود. چرا که تمام جریان استکبار شرق و غرب و ارتجاع منطقه‌ای دست به دست هم دادند و به ایران هجوم آوردند در واقع درنده‌خویی کردند اما ایران اسلامی و مردمانی که در آن زیستند با پایدردی خاک کشورشان را حفظ کردند.

صالحی با بیان این‌که در فضای دفاع مقدس نقش جوانان پررنگ و گسترده بود، خاطرنشان کرد: از حدود ۲۱۳ هزار و ۲۵۵ شهید دوران دفاع مقدس حدود ۳۰ هزار نفر سن‌شان بالای ۳۰ سال بود و ۱۸۳ هزار و اندی زیر ۳۰ سال بودند. وقتی نگاهی به این ترکیب بندی می‌اندازیم مشخص می‌شود شهدایی که سن ۱۵ تا ۱۹ سال داشتند حدود ۶۵ هزار نفر، شهدایی که ۲۰ تا ۲۳ سال داشتند ۸۷ هزار نفر و شهدایی که ۲۴ تا ۲۹ سال داشتند ۲۲ هزار و ۷۰۰ نفر بودند. از سوی دیگر ۵۵۵ هزار دانش‌آموز داریم که به جبهه رفتند و ۳۶ هزار شهید دانش‌آموز داریم. این نشان می‌دهد جنگ به عنوان یکی از کتنه‌هایی که می‌تواند به ماتفسیری از دفاع مقدس را بدهد می‌تواند مورد توجه قرار گیرد، زیرا دفاع مقدس پوشش جوانانه، همبستگی جوانانه برای مقابله با درنده‌خویی و تهاجم دشمن بود. ✖